

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Mikép pályázzunk?

Valamely állás betöltésének legbiztosabb és legjobb módja a pályázat kiírása olyan helyen, mely az érdeklődőknek könnyen hozzáférhető. Az idejekorán s megfelelő helyen közzétett pályázat hatását sohasem téveszti, mert pályázók rendszeresen fölös számmal jelentkeznek s így az állomással rendelkezőnek módjában van a kedve szerint való választás, míg ennek ellenében az állást nyerni vagy cserélni óhajtóknak szintén módjukban van oda pályázni, a hová óhajtasuk vonzza; így tehát mindkét félnek előnyököt biztosít a pályázat, mégis nagyon sokan vannak olyanak, hogy bár meg van bennünk a szükséges szakképzettség és minden lehető pályázat kiírásakor pályáznak,

évek tellenek el, míg valami szerény álláshoz juthatnak s e miatt gyakran elkedvetlendve ott hagyják azt a pályát, melyre éveken át nagy szorgalommal, igaz lelkesedéssel, készültek s más téren igyekeznek megélhetésüket s jövőjüket biztosítani.

Ennek a viszás helyzetnek okait kutatva arra a tapasztalatra jutunk, hogy aránylag a legtöbb pályázati kérvény vagy hibás szerkezete, vagy pedig hiányos fölszerelése miatt lesz elutasítva, minek szomorú következménye azután egy csalódott reménnyel több, no meg a haszontalanul kidobott különféle költség.

Az erdészet ügyeivel való hosszas foglalkozás alatt volt alkalmunk eléggé tapasztalni, hogy milyen kevés gondot és figyelmet tanu-

TARCZA.

Medveadászat a magyar Kárpátokban.

(Dr. Zechentner Gusztáv tót eredetije után).

Lánczhordta teremtetete! Keljete már föl! a vadászoknak korán kell kelniök. Mig ti itt az álmot kidörzsölitek szemeitekből, én már rég megtettem rendelkezéseimet. — Ezek voltak derék főerdészünk szavai, midőn kora hajnalban lábainkál fogva fekvő helyeinkről lehuzogatott.

Mindenki talpra ugrott s ugyancsak meglátszott az igyekezet, kivált a reggelinél, melynél tekintélyes mennyiségű káposztaleves jóféle füstölt kolbászszal volt a fő áldozat.

Minden lehető, többé vagy kevésbé szükséges holmival fölszerelve fölkapaszkodtunk a már készen álló lovakra s koczogtunk a többnyire fagyók által lakott több községen át a fővölgyből a „Póleniesno

nevü mellék völgybe. Az idő rövidsége nem engedte, hogy a vidék regényességével hosszabban foglalkozzunk a mi gondolataink a medvék körül kalandoztak; időközönként azonban mégis rátévedt tekintetünk a hóval bőven megrakott s a napugarakban ezerszeresen tündöklő fonséges fenyvesekre és a méltóságteljes tölgyekre, olykor — olykor pedig a kövek és sziklák közt vígan csörgedező patak kanyarulataira s habzó hullámaira. Sok, nagyon sok ilyen szép látvány kínálkozott szemeinknek, a mi gondolataink azonban egészen másfelé kalandoztak.

A főerdész gyorsabb menetre sarkalt, mert bár már három órája ültünk nyeregben, még mindig távolacsán voltunk célunktól; vezetőnk rövid idő múlva sarkantyut ad lovának s pár percznyi gyorsabb ügetés után fölérünk egy festői magaslatra, hol megállást parancsol. Oda érve, leugrálunk lovainkról; alattunk vígan csörgedez a pisztrángdús patak, a völgy két oldalán pedig büszkén emelkednek ég felé az ezüsthényben ragyogó tölgyek és fenyők, alantabb

sitanak a pályázók kérvényeiknek megszerkesztésénél és azoknak a fölszerelésénél s utóbbi időben ezt lapunk néhány tisztelt olvasójánál is észrevettük. Nehogy ez még a jövőben is ismétlődjék, nem csak időszerűnek, de szükségesnek is tartjuk erre nézve tisztelt olvasóinkkal töviről hegyire megösmeretetni a pályázások módját és minden csinyját — binyját, előre is biztosítván mindenkit, hogy ha az általunk itt leírandó módon szerkesztik föl kérvényeiket, azok alaki hiányok miatt nem lesznek visszautasítva s ha az illető az állást meg nem nyeri, annak oka csak az lehet, hogy több pályázó közül másnak kedvezett a szerencse.

Nézzük első sorban, hogy mik azok a kellékek, melyekkel egy erdészeti altisztnek rendelkeznie kell, hogy valamely állás vele betölthessék.

Első sorban szükséges az erdőtörvény 37 §-ának megfelelően az erdőőri szakvizsga sikeres letételének igazolása, mire a vizsgán nyert bizonyítvány szolgál bizonyítékul,

A másik föltétel a betöltött 24-ik életév, minek bizonyítására a kersztelési anyakönyvi kivonat szolgál, mely időnkben még mindig annál a lelkészi hivatalnál szerzendő be, hol a pályázó keresztelve lett.

A magyar honpolgárság és büntetlen előélet

s erkölcsös és kifogálatlan magaviselet hatósági bizonyítvánnyal igazolandók.

A végzett iskolai tanulmányokra nézve szükséges az iskolai bizonyítvány csatolása.

A hadkötelezettségi viszony igazolására a katonai vagy honvéd igazolvány, katonai végelbocsátó, esetleg a hadmentességi díj fizetésénél használt könyvecske szolgál.

Az ép, erős, egészséges testalkat, különösen pedig a jó látó, halló és beszélő képesség akár kincstári orvos, akár pedig megyei főorvos, vagy honvéd törzsorvos által bizonyítandó.

A hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való birását a helyi hatóság igazolja.

Az esetleges előzetes szolgálatról a bizonyítványok szinte melléklendők.

Azoknál, kik olyan hivataloknál vannak alkalmazásban, melyeknél rendes szolgálati és minősítési táblázatok vezettetnek, mindezekre nincs szükség, mert azokat ez a táblázat mindenekben pótolja, a mennyiben az a fölmutatott bizonyítványok és okmányok alapján lett összeállítva.

A famesteri állásokra pályázók még ezen kívül igazolni tartoznak, hogy a vízi-, polgári-, és útépitkezéseknek a költségvetések és rajzok szerint való vezetésére képesek, sőt kisebb építkerésekről szóló költségvetéseket önállóan is összeállítani tudnak.

zajosan zuhan bele a Kicserna völgy patakocskája a fővölgy vizébe; szép volt nézni fölülről gyönyörű kanyarulatait. A patak mentén huzódó gyalogösvényen hosszú sorban kapaszkodtak fölfelé gyors léptekkel az erdészek, erdőőrök, famesterek és a puskákkal fölfegyverzett favágók; öröm volt nézni ezeknek az embereknek vihardezt ábrázatját a fogaik közé szorított kurta esereppipával (zapekacska) vállaikon különféle nagyságu és minőségű fegyverek lógtak s öltözetük is olyan különböző volt mint ők maguk. Ezeket követte hosszúra nyúlt sorban, katonás rendben ballagó mintegy 500 hajtó; a csapat olyan hosszúra nyúlt, hogy az utolsókat alig lehetett látni. A széles karimájú fekete kalap, rövid fehér ing, fehér szürkánkó és ugyanilyen szűk nadrág, fekete bocskor, széles fekete tüsző a kikandikáló nagy késsel és fényes rézesattjaival, hátukon az elmaradhatlan, fehér-fekete csikostarisznia hosszan, szinte a földig lelógó sallangjaival, ezek képezték egyenruházukat. Könnyű léptekkel, magasra emelt fövel, büszke tartással hullámozott

ez a fehéres tömeg szépen elütve a sűrű erdő sötétjétől. Mindegyik fényes élű, könnyű baltát (valaska) szorongatott markában. Igazi képe volt ez a romlatlan, ős természetnek, melynek nézésinél földobogott az ember szíve. Gyönyörrel szemléltem ezt a festői csoportot, míg körülöttünk elhelyezkedett.

Most különféle csoportok alakultak; az erdészek lőport és golyót osztottak ki a puskások közt, ezek pedig szedték ki fegyvereikből a régi töltéseket, tisztogatták puskáik csövét, szóval minden véres munkára készülődött.

A benszüllött puskások közül sokan igazán egyszerű és kezdetleges, hosszú csövű puskákkal jelentek meg, mégis birtos kezükkel és szemükkel gyakran megszegyenítik a finom damaskesövű fegyverekkel büszkélkedő uri vadászokat. A régi történetek eltávolítása és a lőpor maradék kilövése után hozzá láttunk a fegyverek töltéséhez. (A leírt vadászat idejében még ismeretlen volt a hátultöltő fegyver. Szerk.)

Borzalommal láttam itt, hogy az egyes favágók

Midőn az okmányok így rendben meg vannak szerevezve, következik maga a kérvény megszerkesztése. Borzongás fut végig az ember hátán, midőn a most beérkező kérvények legnagyobb részét látja. Nincs azoknak sem alakjuk, sem értelmük; az írás elhanyagolva vetve, összekuszálva mint a Csáki szalmája; semmiféle tetszetős alak és uram bocsá! tolalkozunk ilyenekkel még némely erdőőri sakiskolát végzett növendéknél is: A közel mult időben volt alkalmunk tapasztalni, gogy az erdőőri állásokra beérkezett pályázati kérvények némelyikében az illető I. vagy II. osztályu erdőmesterre kéri magát kinevezettni, a mi utóvégre nem is lenne valami kényelmetlen dolog.

A kérvény fő kelléke, hogy az tetszetős formában rövid, tömör foglalmazásban foglalja össze kérelmünk velejét. Szolgáljon mintául az alábbi foglalmazvány:

Tekintetes kir. Erdőigazgatóság!

Alázzattal alulírt oly kéréssel bátorokodom a Tekintetes m. kir. Erdőigazgatóság elé járulni, hogy a f. é. szám alatt kibocsátott pályázati hirdetményben jelzett erdőőri (erdőlegényi, famesteri) állomásra (vagy pedig: állomások egyikére) kegyesen kinevezni, illetve kineveztetésemet felsőbb helyen javaslatba hozni méltóztassék, ez iránt való kérésemet a következőkkel támogatván; és pedig:

(Itt következik sorrendben az állásra való képesítést igazoló okmányok felsorolása.)

A kérvényt köetkezőkép fejezhetjük be:

„Midőn mindezek alapján kérésemet megújítanám s magamat kegyes jó indulatába ajánlanám, mély tisztelettel vagyok.

Tekintetes m. kir. Erdőigazgatóságnak

alázatos szolgája

N. N.

Természetes, hogy a czim a pályázatot kiírt hatóság mineműsége szerint változik.

A kérvényre 50 kr. bélyeg jön, melyet keresztük írni nem szabad, hanem az vagy a kérvény belső bal oldalán fent, vagy pedig annak felzetén a be nem írt, üres helyre ragasztandó. Az olyan mellékletek, melyek nincsenek bélyeggel ellátva (mint például a katona igazolvány) 15 kr. bélyeggel látandók el, azonban csak az első pályázásnál, mert a további pályázásoknál használt s már bélyeggel egyszer ellátott okmányok nem esnek új bélyegkötelezettség alá.

Ezekben körvonaloztuk volna röviden ama kellékeket, melyekkel a pályázati kérvényeknek birniok kell s bár sokan talán rossz néven is fogják venni, hogy lapunk — szerintük — ilyen csekélységnek látszó dologgal bibelődik, mégis azt hisszük, hogy többen lesznek azok, kik szerény útmutatásunkat szívesen

milyen nagy lövéseket aikkalmaztak. A csőbe két golyó s ezekhez nem ritkán még egy pár ficzko is került. Lőpor szarumat éppen táskámba készültem dugni, midőn hozzám lépett az ölnyi magasságu öreg Czibra s az ő rettenetes hangjával dörögte le rám:

Az úrnak sok puskapora van; nem adhatna vagy egy töltésre valót az én puskámba is?

Ez a puska hozzászágában hasonlotos volt valamelyes dióverő póznához s nyilván a 48-as forradalom után soká hevert valahol elásva; a cső egy pár rézkarikával s állítólag nagyobb biztonság kedvéért még spárgával is oda volt erősítve az agyhoz.

Öreg! — szoltam én — ez az egész szerkezet majd megszökik magától az első lövésnél.

Ó nem, uram, nem szökik az meg, mert majd jól oda szorítom az ujjaimmal.

Az elejébe tartott kérges tenyerébe kiosztottam a szokásos adag port s készültem eltenni a lőpor-tartót, de ő csak tartotta tovább a tenyerét.

Töltsd csak uram, töltsd, a medvét jól körül kell szórni tüzzel!

Ujból egy adag por, de az öreg még mindig elégedetlenül rázta fejét.

Ide néz ram, mig a tenyeremből itt ezen az árkocskán nem szóródik le a por, addig mindig töltsd.

No itt van, öreg, hanem most már csakugyan elbúcsúzhatik fegyverétől, mert az ugyan szerte-széjjel robban.

Most az öreg Gyuri az egész löporraktárt bele szórja a hosszú csőbe, arra rábocsát két kőczba csavart hosszukás golyót s midőn a töltővessző szinte félig kikandikált a csőből, elégedett mosoly vonult végig ránczos ábrázatján s miután a vesszőt helyére tette s a puskát fölkapaszlizta megelégedve mormogta:

No most már nem lesz szükség az állás körül a galyakat tollkással levagdálni, mint azt az urak tenni szokták, hogy jó kilátást nyerjenek. Mihelyt az én lövésem eldördül, a golyók letördelnek minden utba eső galyat és addig röpködnek körül az erdőben,

fogadják s a hatóságok is örülni fognak, ha jövőre tisztességes formájú s értelmesen irt kérvények jutnak, kezeikhez.

A fácán, annak tenyésztése, védelme és vadászása.

Ujabb időben kivált a magán uradalmak által altiszti állásokra kiírt pályázatokban gyakran olvassuk, hogy a többi közt szükséges pályázónak a fácán-tenyésztést is értenie s az ilyen előnnyel bíró többi fölött, így tehát nem lesz érdektelen mások okulására erről lapunkban egyet-mást elmondani. Szükséges ez annyival inkább, mert a fácánosok telepítése mind nagyobb lendületet nyer s ennél az oroszánrészen rendesen az altiszti személyzetnek jut ki. Igaz, hogy erről a háládatos tárgyról könyveket lehetne összeírni, lapunk szűk kernte azonban arra szorít, hogy éppen csak a legszükségesebbeket soroljam föl dióhéjba szorítva.

A fácán (*Phasianus L.*) a tyúkfélék családjához tartozik s a többiektől leginkább nyulánk alakjával üt el; csőre közepes hosszú, simán ívelt, felső része az alsón kampó alakban túlhajló; pofája és a szeme körüli két gyűrű csupasz, finoman szemölcsözött, kivrívóan vörös, taréja meglehetősen hosszú, első lábujjai között feszhártya van, a kakasnak sarkantyui vannak, a hátsó lábujj valamivel magasabban áll; a szárnyak gömbölydedek, farka 18 cm. hosszúságú, a végén nagyon kihegyezett tollakkal; a kakasnak farkában igen hosszú és szebbnél szebb színekkel pompázó

tollak vannak; a jércek és csirkék tollazata sokkal szerényebb és foltokkal tartkázott.

A fácán kakasok a többnejűség kedvelői s így náluk tulajdonképen szorosan páros életről nem lehet szó.

A jércek fészkeiket a földre rakják s ezekbe nagy mennyiségű, halvány fényű tojást tojnak.

A fácán legkedvesebb tartózkodási helye a beerdősült, sűrű cserés, hol a földön bolyongva keresi élelmét, mely különféle bogyók, vad gyümölcsök, magvak, füvek, csigák, s különféle férgek áll. Éjjeli tanyáját a fákon üti fel.

Tulajdonképeni hazája Ázsia melegebb éghajlatu vidékein van. A fácánnak több válfaja van; ezek közül nálunk az ugynevezett phasianus colchicus l. van elterjedve, melynek különösebb leírása általánosan ismert voltánál fogva fölösleges. Az egyes válfajok különböző alapszínezetükkel, a fark és kormánytollak hosszúságával különböznek egymástól; vannak egészen fehér színű fácánok is, melyeknek hazája a Kaukázus és a Kaspi tó vidéke és Kína.

A görögök regék szerint az első fácánt az argonauták (görög vitézek, kik az arany gyapjuért vitorláztak Ázsiába) Phasisből, Colchys tartományból s innen nyerte „phasianus“ (*phasianus*, fácán) nevét: az áttelepített madár csakhamar megszokta új hazáját, hanem elterjedt egész Európában, mint ahogy e mellett a számtalan fácános tanuskodik; így el van terjedve az északibb fekvésű tartományokban mint cseh-, morva- és németországban is, miből nyilvánvaló, hogy az ezeknél sokkal melegebb éghajlatu hazánkban új hazára lelt. Magyarország, Slavónia bővölködnek gazdag fácánosokban, de Erdélyben még alig találhatók, legalább jómagam erre nem tudok esetet.

mig ráakadnak a vadra, melybe bele ütközhetnek s annak az én fogpiszkálóim jól kipiszkálják a fogait. Ezzel vállára kapta fegyverét s eltűnt a tömegben.

Amint a fegyverek így rendben voltak, a főerdész intésére előlépett a 70 éve daczára még mindig erőteljes, magas, szikár Salát János. Széles vállainak egyetlen mozdulatára a hátán lógó tarisznya előre került s ebből kiemelte a hatalmas kulacsot és a hófehérségű asztalkendőt. Egy lapos szikla nyújtotta az asztal szolgálatait s csakhamar jó étvágygyal fogyasztottuk a pompás nyírfajdsület jó rozskenyérrel, közbe — közbe busás kordyokat nyelve a kifogyhatatlannak látszó kulacsból. Példánk ragadós volt, mert azt csakhamar az egész bor követte; az előkelőbb puskások és erdőőrök velünk tartottak, míg a többiek a magukkal hozott szilvóriummal, borovicskával, törköly — vagy közönséges pálinkával öblögették torkaikat, kiki a maga módja szerint.

A főerdész megtörülve vastag bajuszát eltávozott, hogy megtegye rendelkezéseit. Kijelölte azokat, kiknek

főadata volt a hajtás szárnyain mozsárlövésekkel riasztani föl a vadat, azután a hajtók közé beosztandó guskásokat, kiknek főadata volt részint a hajtás rendes mentére ügyelni, részben pedig a visszatörni vágyó vadra lőni. Ezeket megtéve föllépett a nekünk asztalul szolgált köre s innen beszédet intézett a tömeghez, kitanítva azt a vadászat szabályaira, különösen kiemelve, hogy 40 lépésnél nagyobb távolságra a medvére senki ne lőjjön s ha valaki észrevenné, hogy szomszédja biztosabban lőhet, ne vágjon elébe. Az álláson mozogni vagy bármiféle zajt csapni, főleg pedig — aludni nem szabad. Végre pedig nem szabad gyáva-ságból a medvét lövés nélkül elereszteni. Az elősorolt szabályok ellen vétő nem csak társai gúnyolódásának lesz áldozatává, hanem ezen fölül keményen megdorgálva, sőt a körülményekhez képest a töltővesszőkkel kiosztandó 12—24 páczaütésre is elítélve lesz, mely ítélet ellen felebbezésnek helye nincs s az irgalmatlanul végre lesz hajtva.

A beszéd befejeztével még pár szót váltott a

Termékeny, erőteljes talajon hol gabons vetés, jelesül buza, repce, köles tenyész, kaszálók közelében, valamint sűrű cserjésekben, cserjével, aljával sűrűn benőtt erdőkben, kivált ha víz is van közelben, a fácán örömet üti föl tanyáját s ha megfelelő élelme van, a zord telet is könnyen kibírja. Nyári élelmét ő maga keresi meg, télen át azonban gondoskodni kell róla. Eledele után szivesebben jár a mezőn, a vetésekben, mint az erdőben, ha egyébként ott védelmet talál.

A sikeres tenyésztés céljából egy kakashoz 6—8 tyúknál többet adni nem szabad. A kakas túlszaporodása a tenyésztésre káros s ezért a fölös példányok kilővendők. A fácánoknál nem csak a kakas szereti a többnejűséget, hanem a jércze is szívesen veszi más kakas udvarlását s nem nagy lelkiismeretet csinál magának a hűség megszégéséből.

A mesterkéletlen, egyszerű s földön készített fészkekbe a jércze 8—12, nem ritkán 16 tojást rak, melyek kerekdedek s bágyadtan fénylő zöldes-szürke színűek. A kikelt kicsinyek táplálásának gondjai egészen a jérczére nehezdednek, mert a kakas ledér és könnyelmű életmódjánál fogva erre nem alkalmas. A jércze éppen úgy, mint házi tyúkjaink kapargálva keresi a kicsinyek élelmét, a különböző rovarokat, férgeket, főleg pedig a hangyák tojásait, melyek náluk csemege számba mennek,

Az első és második vedlés bekövetkeztével, midőn a tollazat már teljes színpompában ragyog, a család szétrebben.

A vetésekben, gabonákban tesz ugyan kárt a fácán, ezt azonban nagy mértékben ellensúlyozza az a haszon, melyet a különféle férgek pusztításával hajt, no meg a saját értékével is.

(Folyt. köv.)

legtapasztaltabb vadászokkal, szemlét tartott a hajtók fölött s azután kiadta a jelszót: „Előre, fiuk!”, mire fölhangzott a sereg „Isten segits!” kiáltása.

ADOMÁK.

A kaszárnnyából

Örmester úr Korpa: Infantriszt Kaszás, mivel nélkül nem szabad a katonának a-puskaporos magazin mellett elmenni?”

Infantriszt Kaszás: (hallgatt).

Örmester úr Korpa: „Maga barom! Pipával kupak nélkül.”

Elszólta magát

Úrnő (szigoruan): Hogy maga fogyasztja a cukrot s szelencéből, az bizonyos mert a légy a melyet tegbelettem”

Szobaleány (közbevág): „Annak most is benne kell lenni . . . tegnap kétszer is befogatam!”

LEVELEZÉS.

Pusztá-Kozmadombja 1898 Május 6.

Tekintetes szerkesztő ur!

A vidékünkbeli vadászati viszonyokra nézve legyen szabad néhány sort írnom s így azokat lapunk tisztelt olvasóival megösmertetnem.

A zalavármegyei méhesi védkerület egy része mint vadászterület lesz használva s a fölügyelet fölötté egy muzsikusz cigányból lett erdőőr gyakorolja. Ennek a szakembernek (?) három ember lett rendelkezésére bocsátva, kikkel 29 hosszú napon és ugyanannyi éjjelen át lesette egy ízben a szarvasokat, míg ő maga napközben muzsikált és posztó cipőben sétált, éjjelen át pedig a divánon heverészett s így teltek el neki a múlt év augusztus és szeptember hónapjai. Az illető erdőőrnek a kukoriczája közvetlen a jelzett vadászterület szomszédságában volt s ezt megörzendő esténként ott puskázgatott s egy kanászt maga mellé véve hangos ostor csattogtatással riasztgatta a vadakat.

Midőn a bögés megkezdődött, s a vadászok a legszebb reményekkel nézhettek az eredmény elé, de közbe jött egy kis baj, melyre senki sem számított s ez nem volt egyéb, mint hogy a cigányból lett erdőőr ur három kutyája éjjel-nappal ott csatangolt az erdőn s riasztgatta a különben szép vadállományt, daczára annak, hogy parancsot kapott azoknak kötve való tartására.

Én magam, ki fáradságot nem ismerve buzgón teljesítettem szolgálatomat, egyebek közt a szarvasok bögését im megfigyeltem, azaz csak megfigyeltem volna, ha a kutyák nem avatkoznak bele s elzavarva a vadat nem fosztanak meg a legszebb látványtól. Megbosszankodva ezen, az erdőőri lak felé tartottam s utközben egy másik erdőőr barátommal találkoztam, ki a fenti ok miatt ugyan csak szítkozódott s megmondtuk az erdőőr urnak, hogy mi ugyan többé nem megyünk szarvas bögést hallgatni ha kutyáit meg nem köti, ő azonban erre azt mondta, hogy itt ő az „Urísten”.

Pár nap múlva megjöttek az urak s hat reggel és ugyanannyi este kimentek szarvast lesni, de hát hiába, mert a megriasztott nemes vad nem akart mutatkozni s utoljára is türelmüket vesztve 80 hajtóval hajtó vadászatot rendeztek s az egész területet meghajtatták; de biz ott nem hogy szarvas, de még csak egy nyúl sem mutatkozott. A gondos erdőőr ur ugyan szokott praktikaival és hazudozásaival félrevezetni akarta az urakat, de úgy látszik, hogy ezek is átlátak a szítán s többé nem hisznek neki.

Az előző években ugyanez az erdőőr egy fatolvajt fogott az erdőn, de körülbelül úgy járt vele, mint az egyszeri török, ki a társának azt kiáltotta: „Jer ide, fogtam egy montenegróit!” „Hozzad ide!” kiált a másik. „Igen, de nem ereszt!” volt a felelet. A falópó is látta, hogy nem az erdőőrségre temett emberrel, hanem csak egy muzsikussal van dolga, egy alkalmas

pillanatban megragadt elfogóját s egy fenyőfához kötötte és csak nagy könyörgésére bocsátotta szabadon.

Az ilyen emberek csakugyan hivatva vannak még azt a csekély tekintélyünket is lerontani, a melylyel birunk, de hát hiába küzdünk, mert legtöbb helyen a hizelgés és a henczegés nagyobb szerepet játszik, mint a szakképzettség. Vajjon soká fog ez még így tartani? Reméljük, hogy nem! Isten velünk!

Tisztelettel vagyok a szerkesztő urnak

igaz hive

Csiky János,
uradalmi vadőr.

Borsod-Hársány 1898 április 30.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Aki figyelemmel olvassa lapunkat, annak többször volt alkalma meggyőződni arról, hogy annak fő és irányelve megteremteni a szoros összetartást, de úgy látszik, hogy a hívó szózat csak ritkán talál viszhangra, mint ahogy az a minap történt.

Igazán ezrek és ezrek találva érezhetik magukat Margitai szaktárs úr hívó szózata által, de hát hiába, a restség tudvalévóleg a hét főbűnök egyike s ebben — valljuk meg őszintén — az erdészeti altisztai személyzet legnagyobb része leledzik, mert csak ennek lehet tulajdonítani, hogy elmulasztjuk a saját érdeünkben folytatott fáradozásból kivenni részünket. Érezzük mi azt mindnyájan, hogy mik azok, a mik nekünk hiányoznak, de hát azért meg sem tesszük meg azt, a mi helyzetünkön bármily irányban segíthetne.

Igaz, hogy nem csak háborúhoz, de minden egyébhez is három dolog szükséges, úgy mint pénz, pénz és pénz, az pedig nekünk vajmi kis mértékben jutott ki! Ebben a tekintetben talán a kincstári szolgálatban állók jobb helyzetben vannak, mint a magán birtokoknál alkalmazottak s mégis azt hiszem, hogy közülök aránylag többen találkoznak. kik nem vesznek részt közös érdekeink kivívásában. Lapunkban többször volt alkalmunk olvashatni, hogy vagyunk összesen mintegy huszonötezen s erre egy kincstári kolléga azt jegyezte meg, hogy ebből a számból 16 ezer a a kincstárra esik s mi többiek csak 9 ezren vagyunk; nem tudom, igaz-e? (Nem igaz, mert az államkincstárnál, — bele véve a közalapítványokat is, alig haladja meg a rendszeres állások száma a kétezret. Szerk) Valóban érdekes lenne pontosan tudni számunkat, de hát honnan, mikor nincs semmiféle czim és lakjegyzékünk? A napokban kezembe akadt egy 60 év előtti kalendárium, melyben föl volt sorolva, hogy melyik vármegyének hány hajduja és koldusbirája volt s most 60 év múltán az erdészeti személyzet annyira visszamaradt a világ folyásától, hogy nincs neki czim —és lakjegyzéke. Bizony szomorú egy dolog!

Margitai szaktárs úr sorait olvasva Jézusnak a béna ifjúhoz intézett szavai jutnak eszembe: vesd el a te mankóidat, kelj föl és járj". Keljünk föl tehát

mi is, magán alkalmazott, s járjunk a saját lábainkon; járuljunk kincstári kollégáinkhoz s kérjük föl őket a létért való közös küzdelemre, mert ha szétszakadozva ahányan annyifelé húzunk, saha sem jön el helyzetünk várva várt járulása.

A helyzetünk javítását czélzó eszméimet a szerkesztő ur szíves engedelmevel legközelebb fogom elmondani, addig is Isten velünk!

A szaktársaknak és szerkesztő urnak

igaz hive

Bozsán József,
püspöki uradalmi fővadász.

Különfélék.

Ki akar famester lenni? A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál egy I. és II. oszt. famesteri állomás van üresedésben, melyekre folyó évi június hó 5-ig lehet pályázni. A pályázók kérvényeik megszerkesztésénél is fölszerelésénél legyenek figyelemmel mai számunk vezércikkében fölsoroltakra.

Aranykeresők sorsa. Az Agrarmer Tageblatt érdekes levelet kapott Washingtonból, Racics azt írja, hogy Washingtonból egy négyszáz tagból álló karaván Klondykebe akart kivándorolni, de utközben, Alaszkában egy hólavina szakadt rájuk, mely hatvan embert s minden eleséget eltemetett. Az életben maradt kivándorlók kénytelenek voltak visszatérni Washingtonba, a hova kiéhezve és elgyötörve érkeztek meg.

Arató rabok. Szegedről írják, hogy Erdély Sándor igazságügyminister leiratot intézett a szegedi csillagbörtön igazgatóságához, hogy az aratási sztrájk esetére háromszáz rabot tartson készen. a kiket a földművelésügyi minister rendelkezésére kell bocsátani, A szegedi fegyházban most szemelik ki azokat a rabokat, n kik földművelők voltak.

Nagyváradtól Lourdesig — gyalog. Öt vallásos nagyváradi asszony gondolt egyet s elindult hosszú zarándokutra. Az öt asszony, névszerint: özvegy Dobos Lajosné, Riskó Sámuelné, Weinzestein Jánosné. Leisner Jánosné és Sándor Lászlóné határozták magukat hogy gyalogszerrel bejárják a nevezetesebb bucsuhelyeket; elmennek Mária-Czellbe, onnan pedig tovább, egészen a Pyrenaeusokban fekvő Lourdesig, a csodatevő szentkuthoz. Érdekes azonban, hogy az öt asszonynak együttvéve alig van száz forintja, pedig nem is fiatalok s a mi talán még kedvezőtlenebb, egyikük sem tud se németül, se francziául. Abban bizakodnak, hogy az egyik asszony már gyalog elment Nagyváradról Jeruzsálembe s így azt hiszik, hogy ők is baj nélkül megtehetik a mostani fáradságos zarándokutat.

A földalatti folyosó titka. Felső-Szen-István bács megyei községben Gersten-Mayer Mihály gazda istárlót építtetett az udvarán. Az alap ásása közben egyszerre csak besüppedt a föld, mire a gazda abbahagyta az ásást, hazaküldte a munkásokat és a mint beestele-

dett, szomszédjával, egy gépészszel lement a süppedés által támadt gödörbe. Mikor leértek, nagy meglepetésükre egy öl hosszú és egy öl magas földalatti folyosót találtak ennek végén állítólag egy rézveretes vasládát, tele arany- és ezütpénzzel. Erről a ládáról azonban csak a gépész beszél, Gersten-Mayer ellenben azt állítja, hogy semmiféle ládát sem találtak a folyosóban. A gépész ugyanis osztozni akart Gersten-Mayer gazdával s ez nem egyezett bele. Ekkor összevesztek, mire a gépész az egész dolgot följelentette a hatóságnak, mely most vizsgálatot indított a titokzatos kincses láda dolgában.

Feketehehímlő Csikmegyében. Csikmegyében néhány héttel ezelőtt kiütött a feketehehímlő és azóta járványszerűen terjed. Eleinte Csikben volt a főfészke, most pedig Gyergyóban pusztít. Eddig még szerencsére nem sok áldozata van. A hatóság mindent elkövet a baj megszüntetésére, de a nép, mely igen mostoha viszonyok között él, nem igen tud ellene védekezni.

Getroffen. Egyik vidéki városkában sok panasz volt a katonatiszt urakra. Derék jó fiuk voltak, udvaroltak is eleget a város leányainak, csak hogy a civil nyárspolgárokat mindig bosszantották. A legnagyobb kedvtelésük az volt, mikor a vendéglőben gyakorolhatták muzsikaszó és pohár mellett a czéllövészetet. A golyók kenyérgalacsinok, a czél a söröző és borozó polgárok orra volt. Valahányszor egy ilyen orr tulajdonosa felugrott helyéről, hangos kacagás hallatszott a tiszt urak asztala mellől.

Getroffen! — konstataáltak elégtelen s nagyot koczintottak az ügyes czéllövővel, a kinek trefferjét menten beirták az annak rendje és módja szerint vezetett jegyzőkönyvbe, a melynek tanuskodása szerint a város sok jámbor polgárának orra koppant meg a tiszt urak kenyérgalacsinyjaitól. Természetesen ezt a gyermekes incsülkedést végtére is megunták a városban s így kellemes meglepetést keltett, hogy a tiszt urak már felhagytak a korcsmai czéllövészettel. Persze ennek is megvan a maga oka. Nemrég ugyanis még folyt a galacsindobálás s egy napon szörnyű gaudium támadt, mikor a tisztek egy jámbor kinézésű öreg urat vehettek czélba. Háromszor is az orrán találtak s mindanyiszor felhangzott a diadalkiáltás,

Getroffen!

Az öreg ur megsokalta a dolgot, felkelt a helyéről s mérgesen eltávozott. Katonáék még utána nevettek s hangosan kinyilatkoztatták:

Gyáva filister, megijed egy kenyér-golyótól.

Még nem is hagyták abba a nevetést, eléjük állt egy kapitány.

A hadtestparancsnok ur ő excellenciája kéreti a kamerádokat! mondotta a kapitány s menten felkalauzolta tisztársait a szülő első emeletére. Képzeltető a vig kedélyű tiszt urak megnyult ábrázata, mikor maguk előtt látták itt tábornoki díszben ugyanazt a jámbor³ civilt, a kinek az orrát előbb háromszor egymásután sikerült czélba venniök. A tábornok az új hadtestparancsnak volt a ki személyesen győződött meg első körutja alkalmával a tiszt urak czéllövői ügyességéről.

Ezóta a tiszt urak szomorúak s kétségbeesetten békességesek. Lehet, hogy azért, mert a hadtestparancsnok ur megtiltotta nekik legszórakoztatóbb mulatságukat: a galacsin-hajigálást. A nyárspolgárok azonban annál elégtelbbek és nem takarják már el orraikat a buslakódó tisztek előtt.

Mibe kerül egy csillagvizsgáló üveg? Mint minden emberkéz alkotta mű, a mely — hogy elköptatott kifejezéssel éljünk — rekordot tör, úgy a csikágói Yerkes-csillagvizsgáló intézet is magára tereli most a világ figyelmét óriási messzelátójával, Érdekes, milyen összegeket nyelt el ez a nemrég megnyitott csillagvizsgáló intézet. Első sorban persze a nagy messzelátó óriási lencséje mlitendő; ennek átmerője 40 hüvelyk és utolsó és legkitűnőbb műve Alvan Clarknak, a tavaly elhalt hírneves amerikai üvegtövisörűnek. A lencse ára 132.000 fít volt. A messzelátó többi része 100.000 forintnyi költséget okozott; az obszervatórium kupolája és mozgatható feneke 90.000 forintba kerül. Ezenkívül az egész épület, a műszerek, a gőzfűtésitelep, a gőz és dinamó-gépek, a motorok stb, további 270.000 fointba kerültek, a teleknek a melyben az obszervatórium épült, 100.000 forint az értéke. Aztán kapott a csillagvizsgáló intézet ajándékba is sok roppant értékes és ritka műszert és föltehető, hogy nem tuloz az a szaklap a mely azt mondja, hogy az obszervatóriumak másfél-milliónyi anyagértéke van.

Élőfákra épített vasut. A világ legérdekesebb és teljesen páratlanul álló vasutja kétségtelesen az mely Kaliforniában, Sonora kerületben, magas fák ceuceai fölött halad egy mély hegyszakadékon át Stewart point és Clipper Mills között. A szakadék hegyoldalait sűrű erdőség borítja és ebből két hatalmas példánya a híres kaliforniai vörös fenyőknek messze kiemelkedik. A helyett tehát, hogy a szakadékon át költséges hidat építettek volna a vasut részére, a két faóriást 70 láb magasságban lefűrészelték és hidoszlopok gyanánt használták fel. Ép így meg rövidítették megfelelő magasságban a többi fákat is és ezzel maga a természet által alkotott hid al- és fölépítményre tettek szert. A tervet eleinte mindenki kivihetetlennek tartotta, de a hid építői nem engedték magukat megzavartani és csakhamar diadalmasan robogott végig az első lokomotiv egy tehervonatot vonva maga után, a fakoronák fölött. A két óriási vörösfenyő, mely az érdekes vasuti áthidalást tartja, olyan jó karban van, hogy az idők viharának még jó sokáig ellenállhat.

A diák méregpohara. Soprosból gyászon eset hírét hozza a táviró. A főreáliskola hatodik osztályának egyik jó tanulója Zöhl József a cukor gyár igazgatójának a fia, véletlenül mérget ivott, mely rövid idő alatt megölte. A fiatal diáknak legkedvesebb tárgya az állattan volt, Folyton ezzel foglalkozott és egymásután tömte kis muzeuma számára a különféle állatokatt, különösen a madarakat. Ehhez arzenikumra is volt szüksége melyet rendesen egy pohár vízben oldott föl. Egy éjjel ivóvizet készített éjjeli szekrényére, véletlenül az arzenikumos poharat állította oda és éjjel, mikor megszomjazott, fenéig ki is ürítette. Azonnal görcsöket kapott, mire hozzátartozói orvosért küldtek, ki ellenmérget adott be. Ez azonban nem használt és a szerencsétlen fiu néhány óra mulva rendkívül kínos agonia után meghalt.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János

Szegeden és kizárólagosan
szab. órák, órák és órák készítése
és órák javítása és órák
szállítására és órák
szállítására.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legújabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus
hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk urolag megbízott

a nagytekintetű erdészttek és az erdészeti altiszttek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlással akarják
régí vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállítói
A földmivelés m. kir. Ministerium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.